

nemaju jednake sposobnosti ali svaka veća udruga mora ih imati nekoliko koje će se znati posvetiti ovoj apostolskoj službi, proširiti je i buditi svijest apostolata i čuvati u cijeloj udruzi.

Kad se ne može uraditi sve mora se uraditi bar ono najvažnije. Neki redovnički propisi nisu više suvremeni. Oni smetaju u vršenju apostolata jer otežavaju veće dobro u kraljevstvu Božjem ili ga čine gotovo nemogućim.

Nijedna utemeljiteljica reda nije želila drugo nego da na najprikladniji način služi Crkvi svoga vremena. Kako mogu i moraju činiti duhovne kćeri to u drugo vrijeme i s drugim apostolskim zahtjevima moraju one to bilo kako doznati iz riječi i želje Crkve njihova vremena. Što se traži od ženskih udruga u sadašnjosti pape su dovoljno jasno rekli. Zbog toga oni očekuju od svojih najodanijih kćeri da velikodušno shvate njihove namjere.

Danas smatraju ženski apostolat za izgradnju Crkve još uvijek kao najvrijednije i prvopozvane snage. To su Bogu posvećene duše. Svjetski instituti imaju svoja poslanstva usred svijeta. Redovnice su veliko očekivanje za Crkvu ali njihov rad ne stupa očito na javu. Redovnica zastupa poslanstvo Crkve kao očito društvo. Zbog toga nosi odijelo. To je svjedočanstvo za Crkvu neophodno jer ona nije samo unutarinja Crkva.

Redovnici je danas na poseban način na srcu obnova žene a s tim obitelji životnog izvora čovječanstva. Netko je rekao: Ljudsko će se društvo ponovno obnoviti po ženi ili se ne će uopće obnoviti. Mišljenje da ženi pripada samo drugotna uloga u kristijanizaciji svijeta može i biti u pravu u neko vrijeme do izvjesnog stupnja budući da ona danas nije zauzela svoje mjesto u društvu...

Kad je žena općenito ona koja određuje sudbinom svijeta i Crkve budućnosti, kako to pripada još u većoj mjeri Bogu posvećenoj ženi koja je prva pozvana kao graditeljica od kršćanskih žena.

Treba svladati još mnoge prepreke da se postigne ono što je mislio Suenens. Najprije se sama redovnica mora spremiti za svoju zadaću. Generalne starješice i kapituli moraju izvršiti glavni posao ali je pozvana i inicijativa svake pojedine kako to odgovara njenom mjestu. Apostolska se reforma mora izvršiti u poslušnosti i bez protivljenja.

D. T.

NAŠI OBREDNICI

Uz stare rituale na latinskom jeziku, koji se još u manjoj mjeri upotrebljavaju, u Zagrebačkoj nadbiskupiji služimo se u dijeljenju sakramenata i blagoslovina sa dva Obrednika, dvije knjige na hrvatskom jeziku:

1. »Rimski Obrednik«, izdan u Zagrebu 1929. g. poznat kao »Veliki Obrednik«;
2. »Priručnik Rimskoga Obrednika« izdan za porabu svećenstvu Nadbiskupije Zagrebačke, izdan u Zagrebu 1933. god.

Više od 30 godina je prošlo, kako su te dvije knjige izdane. Svećenik-župnik ih upotrebljava svakodnevno. Osobito na većim župama.

Veliki Obrednik se upotrebljava većinom samo u crkvi, zato je i vijek njegova trajanja dulji. A i njegova upotreba nije tako česta. Do nedavna mogao se u Zagrebu nabaviti.

Teža je situacija sa »Priručnikom...«, ili kako se obično naziva sa »Malim Obrednikom«.

Čemu sve nije ta knjižica bila izložena? Dijelimo sakr. sv. krsta! Kakova nam je str. 17? To je ono mjesto, gdje svećenik krštenika pomazuje katekumenskim uljem. Koliko puta nam se knjižica zatvorila, a onda smo je i nehotice otvarali masnim prstima. Čestom zatvaranju pogoduje to, što je knjižica malog, uskog formata i kruto uvezana. Slično nam se možda dogodilo i kod sakramenta bolesničkog pomazanja, osobito u prvim godinama sveć. službe, dok još ni formule nismo znali na pamet, a uz to još malo treme pa i nespretnosti. Mnogo je toga »uslikano« na stranicama Obrednika.

Obavljanje sprovoda je poglavlje za sebe. Po kiši i snijegu, po magli i oluji vodili smo sprovode i — naš Obrednik s nama. Znojili smo se po ljetnoj vrućini, a svjedok toga su nam »izjedeni« listovi, na kojima je psalam »Smiluj mi se Bože...«, a i one stranice, na kojima su molitve na groblju.

Trideset godina je prošlo, a mi se još uvijek služimo istom knjižicom. Misal upotrebljavamo samo u crkvi, brevijar u crkvi i kući, a Obrednik u svim atmosferskim prilikama i neprilikama. Zašto ne nabavimo novi Mali Obrednik? — Već skoro 20 godina se ne može dobiti. Još se uvijek služimo onim prvim i jedinim izdanjem.

— Što očekujemo i čemu se nadamo?

Prema »Službi Božjoj« br. 1. II god. od 1962. g. str. 39—40. doneseni su Zaključci VIII sjednice ILO-a od 3. i 4. X 1961, u kojima se u t. 7. na str. 40. govori o »izradi Priručnika Rimskog Obrednika«. To je bilo još prije Koncila. A sada to urgira i Koncil. Kako će sadržajno izgledati Novi Obrednik, to je stvar naših biskupa i liturgijskih stručnjaka. Što se pak tiče vanjskog formata Obrednika kao knjige, gledajući na njegovu praktičnost, tu bi se moglo iznijeti nekoliko primjedaba, koje su nastale u praksi, a trebalo bi ih uvažiti kod novih izdanja.

1. Koliko god bio ideal da knjiga bude što manja, ipak bi bilo praktičnije izdati novi Obrednik na osmini arka, a ne na šesnaestini, kao što je bilo do sada (Din format). Prednost je osmine u tome, što se knjižica ne bi sama od sebe zatvarala,

jer su listovi širi, a i bila bi tanja, jer bi imala manji broj listova i stranica.

2. Dobro paziti kakav je papir. Papir bi trebao biti čisti, bezdrveni. Ni pretanak ni predebeo.

3. Uvez bi morao biti u kožu ili barem u čvršće platno. Polivinil ne odgovara, jer se na hladnoći skrutne i puca.

4. U knjigu bi trebalo odmah kod uvezivanja ušiti 3—4 vrpce, jer se time knjiga bolje čuva.

*

Druga za sada još potrebnija stvar bilo bi hitno izdati posebne otiske — separate pojedinih obreda.

Najpotrebniji bi nam upravo bio *obred sprovoda*, i to ne čitavi sprovod (Mali Obrednik str. 181—253), nego ono najnužnije, kako ga mi obično obavljamo, tj. one dijelove, što ih obavljamo kod kuće mrtvacu, putem do groblja i na samome groblju. To bi se dalo otisnuti na 4—6 stranica osmine maloga arka na mekani karton, i da se to obuče u celofan (polivinil), slično kao saobraćajna dozvola. Time bi se svećenici na terenu osobito kad je loše vrijeme rado služili.

Za ostale obrede moglo bi se učiniti slično. Tako za krštenje bi se mogle izraditi tvrde tablice (kao ministrantske molitve na tablicama iz Đakova). I za druge blagoslove, koji se češće obavljaju isto tako: za blagoslov mlade (MO str. 275), blagoslov žene po porođaju (str. 120), za vjenčanje i dr. Za blagoslov sa Presvetim Sakramentom moglo bi biti na jednoj strani »Divnoj dakle« sa molitvom, a na drugoj strani »Blagoslovljen budi Bog«, kao što imaju braća Slovenci.

Izrada kompletnog Obrednika je veći posao, koji će vjerojatno trajati dulje vremena. Ako bi se pojedini dijelovi izdavali u separatima na opisani način, naročito u koliko će u njima biti znatnijih novosti, ne bi trebalo čekati dok bude izrađen čitav Obrednik, nego bi se malo pomalo mogli njime služiti i uvoditi ga u crkveni život.

Tako se ne bi oštećivale knjige, koje se ne štampaju svake godine i ne kupuju tako često; a i pobudnije bi to djelovalo i na vjernike, nego kad vide kod svećenika osobito na sprovodu kakovu masnu, istrošenu knjigu, u kojoj mora pridržavati listove, da ih vjetar ne raznese.

Mnogo nam je već praktičnoga sugeriralo ovo vrijeme, pa zašto ne bi i ovdje nešto takova usvojili.

KUZMIĆ GUSTAV,
upr. župe Hrašćina